

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování Českého jazyka a literatury s cíli v oblastech MKV a čtenářství

Název učební jednotky (téma)	Vánoce ve světě
Stručná anotace učební jednotky	<p>Vyučovací jednotka seznámí žáky s různými způsoby oslav vánočních svátků ve světě.</p> <p>Žáci pracují samostatně, ve skupinách a společně.</p> <p>Žáci zpracují své dosavadní zkušenosti s vánočními tradicemi, které poté využijí ke konfrontaci s tradicemi v dalších zemích.</p> <p>Žáci si kladou otázky, vyjasňují si a shrnují informace získané ze čteného textu. Získané informace graficky zpracovávají.</p> <p>S nově nabytými poznatky seznamují žáci své spolužáky.</p>
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou schopni efektivně pracovat ve skupinách. • Žáci jsou zvyklí na práci s textem, mají zkušenost s výběrem podstatných informací. • Pokud žáci ovládají techniku skládkového učení, ušetříme 20 minut času.
Časový rozsah učební jednotky	70–90 minut
Věk žáků (ročník)	3., 4., 5. ročník

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
		Ano					Ano
Vyučovací obor(y)	<p>Český jazyk a literatura</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. Žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. 						
<p>Dlouhodobé cíle</p> <p>(Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)</p>	<p><i>Klíčové kompetence</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Žák nachází shodné, podobné a odlišné znaky získaných informací. Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory. Žák se výstižně vyjadřuje. Žák účinně spolupracuje ve skupině. Žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy. 						
<p>Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák vypráví o zvycích a tradicích udržovaných v jeho rodině a porovná je se zkušenostmi ostatních. Žák vnímá existenci jinakosti a vlastními slovy sdělí svou zkušenost (zážitky z pobytu doma i v zahraničí; postřehy z médií apod). <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák si buduje význam textu, ten neustále podrobuje kontrole a upřesňuje ho, klade si otázky v průběhu četby. 						

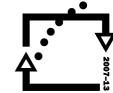
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<ul style="list-style-type: none"> • Žák při četbě věcného textu shrnuje a upřesňuje svá shrnutí. • Žák vizualizuje přečtené (vytváří si mentální obrazy, příp. zakresluje).
<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák vyhledá shodné, podobné a odlišné způsoby oslavy vánočních tradic, způsobů oslavy a vánočních symbolů u nás a ve světě. • Žák prezentuje, proč doplnil nebo nedoplnil změny tradic našich Vánoc. <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák si při četbě textu formuluje otázky, které se týkají zvláštností vánočních oslav. • Žák vybírá z textu podstatné informace a nakreslí si obrázek, který je zachycuje. • Žák prezentuje ostatním, jak textu porozuměl a jaké důležité informace o zvláštnostech vánočních oslav si zapamatoval.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pracovní list pro jednotlivce s vyplněným „stroměčkem“ • Aktivní účast při sdílení informací • Pracovní list s otázkami a obrázkem shrnujícím podstatné informace
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Úvodní motivace – samostatná práce (10 min)</p> <p>Žáci dostanou obrázek vánočního stromečku se čtyřmi svíčkami, do kterých zapíší odpovědi na první tři předložené otázky – tedy kromě otázky na změny tradic (Příloha A).</p>

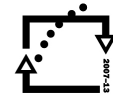
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Práce ve dvojici (5 min)

Žáci ve dvojicích sdílejí své odpovědi na otázky.

3. Vánoční symboly u nás (5 min)

Po dokončení práce ve dvojicích se sejdeme s dětmi v kruhu. Umožníme krátké sdílení zajímavých informací ze stromečků. Ptáme se žáků, zda se u někoho setkali se zajímavou tradicí, kterou třeba oni sami nepraktikují.

Z dětských prací společně vybereme a na velký papír zapíšeme české vánoční symboly (stromeček, jmelí, dárečky, kapr a salát k večeři, pouštění lodiček, odlévání olova, rozkrajování jablka, zpívání koled, ...).

4. Příprava na práci s textem (5 min)

Seznámíme děti s cílem hodiny – zjistí, jak se slaví Vánoce v dalších zemích na světě, porovnájí tyto tradice s našimi a naučí se vyhledávat, zpracovávat a prezentovat podstatné informace z textu.

Připravíme si mapu světa a vlaječky s českými názvy vybraných států (Příloha B).

Společně s dětmi připevníme vlaječky na správná místa – to budou státy, na kterých budou plnit výše zmíněné cíle.

Pokud žáci neumí pracovat metodou skládankového učení, budeme jim na jednom státu muset práci nejdříve modelovat (Příloha C). Pokud již touto metodou pracují, nebude to potřeba.

5. Modelování práce s textem učitelem a reflexe tohoto procesu žáky (15–20 min)

Na tabuli si připravíme na velkém papíru (nejlépe z flipchartu) postup práce, který však máme na začátku práce zakrytý a který budeme postupně odkrývat tak, jak budeme dětem modelovat jednotlivé kroky (Příloha D).

Rozdáme dětem pracovní listy s textem o oslavách Vánoc v zemi, kterou si pro modelování vybereme, aby mohly sledovat modelování práce s textem učitelem.

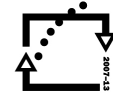
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Čteme hlasitě text. V případě nejasností nad významem některých slov necháme buď vysvětlit děti, které význam znají, nebo vysvětlíme sami.

Modelování:

Učitel sám čte nahlas text po větách nebo částech. Když je k tomu vhodná příležitost (text k tomu vybízí), učitel si klade nahlas otázky, které se týkají vánočních tradic, způsobů a zvláštností oslav. Otázky píše učitel na tabuli. Učitel se s žáky vrátí k otázkám a ptá se jich, jaké otázky to jsou, co mají společného. Zeptá se, zda je taky nějaké takové otázky k oslavám napadaly. Zapiše je na tabuli. Které otázky se týkají rozdílů mezi našimi a anglickými Vánoce.

Přikročíme k dalšímu úkolu – vytvoření obrázků k získaným informacím. Děti nám budou samy radit, jakým obrázkem potřebnou informaci zakreslit.

Modelování:

Nakonec učitel modeluje, jak shrnuje a prezentuje informace za pomoci obrázku, nikoli textu.

Před započítím samostatné práce s textem zodpovíme případné dodatečné dotazy.

6. Skládankové učení (15 min)

Nemáme-li děti ve skupinách, rozdělíme je jednoduchým a rychlým způsobem do skupin.

Rozdáme dětem ve skupinách texty (Příloha E) o oslavách Vánoc v různých státech světa (každý člen skupiny má jiný text). Podle návodu na tabuli děti samostatně čtou a připravují si otázky.

Chodíme mezi dětmi a pomáháme s formulacemi otázek, u slabších žáků i s výběrem podstatných informací (ne všichni zvládnou vyhodnotit, zda se věta týká nebo netýká vánočních tradic).

Poznámka: Celkem je zde k dispozici 11 textů, aby si učitel mohl vybrat; doporučuji však max. 5 dětí ve skupině, tedy využít pouze 5 textů).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

7. Práce ve skupině se stejnými texty – sdílení otázek, jejich hodnocení a příprava grafického shrnutí (10–15 min)

S připravenými otázkami se děti sesednou do skupin, ve kterých budou mít všichni stejný text. Nejdříve se věnují sdílení svých otázek – porovnávají, hodnotí, často je vyzýváme k pochválení práce druhých, pokud se jim otázka povedla.

Poté společně navrhují, co je vhodné graficky zpracovat a každý si individuálně na druhou stranu svého pracovního listu vždy nakreslí obrázek.

8. Prezentace vánočních tradic (5–10 min)

S připravenými obrázky se děti vrátí do svých původních skupin. Postupně se vystřídají, aby se navzájem informovaly o tom, jak se kde slaví Vánoce.

9. Společné shrnutí (5 min)

Připravíme si list (nebo tabuli), na kterém jsme si sepsali symboly českých Vánoc, a společně doplňujeme a porovnáváme shodné, podobné a rozdílné tradice a zvyky v ostatních státech světa.

10. Reflexe

Děti se vrátí ke svým stromečkům se svíčkami. Kolem stromečku si zapíší, co je zaujalo, které tradice pro ně byly nové apod. Vyplní poslední svíčku – tedy co by na Vánocích změnilo.

Seznam příloh

Příloha A – Stromečky pro jednotlivce

Příloha B – Mapa a vlaječky

Příloha C – Skládankové učení – popis metody

Příloha D – Postup práce na tabuli

Příloha E – Texty pro jednotlivce

STEELOVÁ, Jeannie L. *Kooperativní učení*. Praha : Kritické myšlení, 2007. 42 s.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

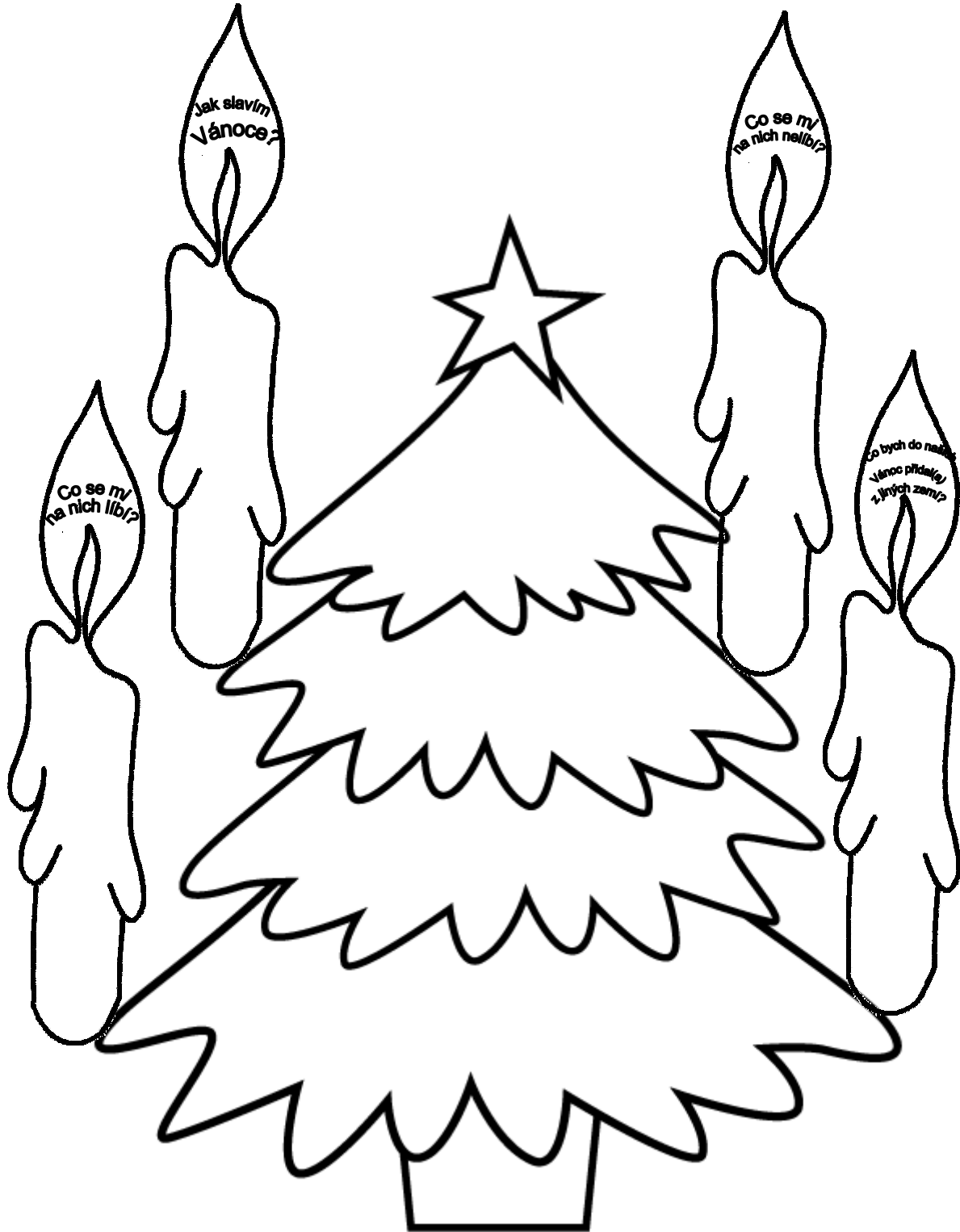
<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Mgr. Kateřina Vrtišková ZŠ Vrané nad Vltavou U Školy 208, 252 46 Vrané nad Vltavou</p>
<p style="text-align: center;">Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>Ačkoliv děti již skládkovým učením pracovaly, přesto jsem pro jistotu využila možnosti modelovat způsob práce s textem a vyplatilo se to, zejména u slabších čtenářů.</p> <p>Práce děti velmi bavila, byly zaujaté zvyky v jiných zemích. Přesto nakonec při závěrečné reflexi neměl téměř nikdo potřebu naše tradice a zvyky měnit.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p style="text-align: center;">—</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p style="text-align: center;">—</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Stromečky pro jednotlivce

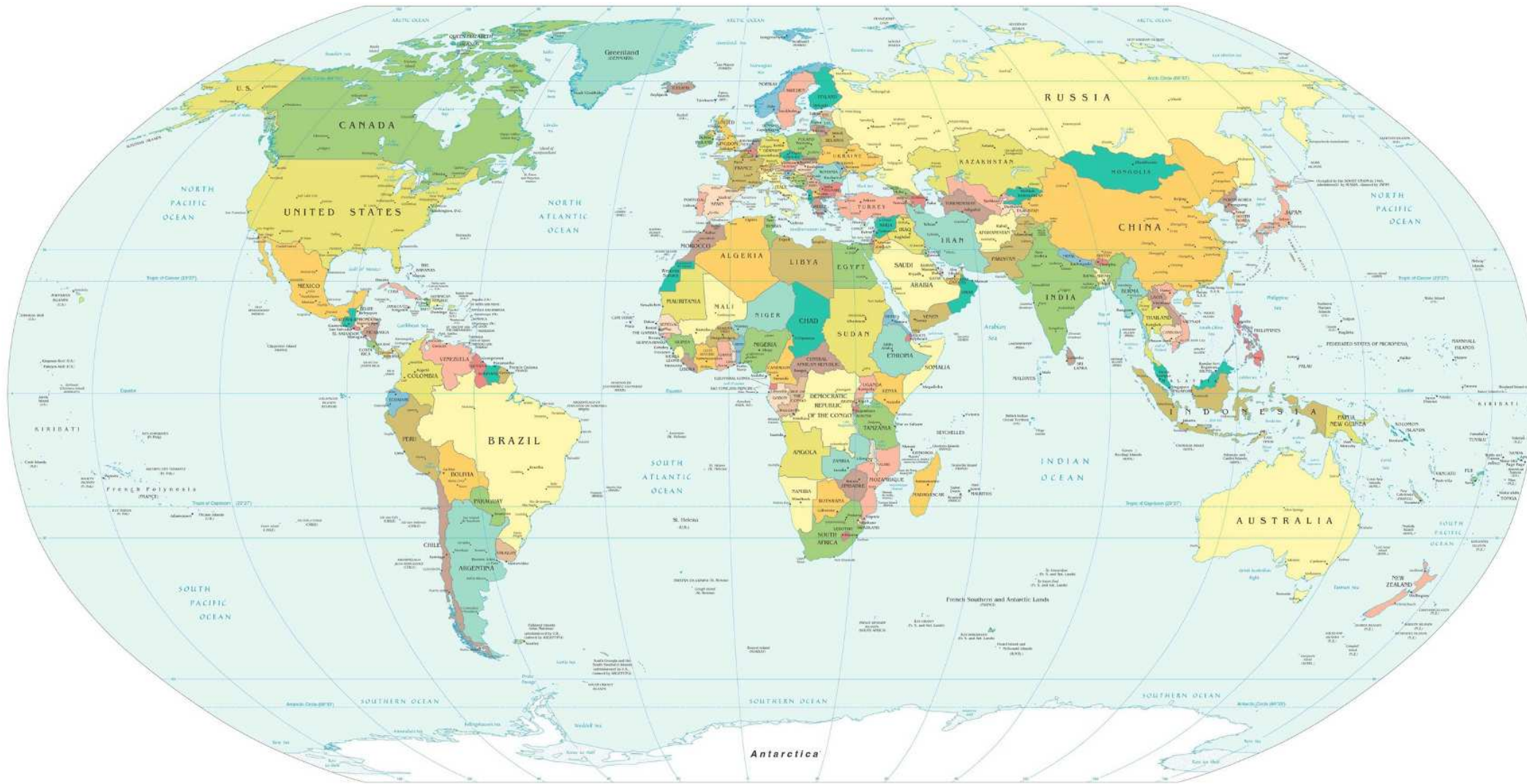

Mapa světa

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vlajky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

 <p>Velká Británie</p>	 <p>Argentina</p>	 <p>Dánsko</p>
 <p>Finsko</p>	 <p>Francie</p>	 <p>Maďarsko</p>
 <p>Itálie</p>	 <p>Německo</p>	 <p>Norsko</p>
 <p>Polsko</p>	 <p>Ukrajina</p>	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Skládkové učení – popis metody

Rozdělte třídu na menší, tzv. domovské skupinky. Tyto skupinky mají 4 členy. Nechte ve skupině žáky rozpočítat na čísla 1, 2, 3, 4. Rozdejte texty. Text máte předem rozdělený na 4 části a pro větší přehlednost očíslovaný. Jedničkám dejte část jedna, dvojkám část dvě, ... Teď vyzvete všechny jedničky, ať se svými texty seskupí k sobě, všechny dvojky, všechny trojky i čtyřky. Tyto skupiny jsou expertní.

Poznámka:

Zvažte, jestli je dobré, aby expertní skupiny měly více jak 4 členy. Pokud jsou v expertních skupinách více než 4 lidé, je možné je rozdělit na menší podskupiny, takže vzniknou 2 či více podskupin jedniček, dvojek, trojek, čtyřek... Mimořádně početnou třídu se vyplatí nejprve rozdělit napůl a teprve potom do skupin. Každá polovina třídy pak může pracovat na jiném tématu s jinými texty.

Expertní skupiny mají za úkol nastudovat tu část textu, která je jim přidělena. Mají si úryvek přečíst a prodiskutovat jej s kolegy tak, aby všichni měli jistotu, že všemu dobře rozumí. Pak se budou muset rozhodnout, jak nejlépe naučí to, co nastudovali, své kolegy v domovské skupině. Je důležité, aby každý v expertní skupině pochopil, že jejich úkolem bude naučit přidělené části textu členy své původní, domovské skupiny. Na expertní skupině jako celku je, aby si zvolila strategie, kterými předá svoje znalosti, a aby se rozhodla, jaké materiály k tomu potřebuje.

Nyní požádejte žáky v expertních skupinách, aby začali pracovat na svých úkolech. Bude to trvat dost dlouho, než si přečtou svou část, prodiskutují ji a rozvinou učební strategie, které hodlají použít. Pokud expertní skupina někde zaváhá, učitel může pomoci, aby bylo jisté, že expertní skupina pochopí problém správně.

Když žáci ukončí svou práci v expertních skupinách, vrátí se do původních – domovských – skupin a učí ostatní tomu, co prodiskutovali a co si připravili v expertní skupině.

Zdůrazněte, že je velmi důležité, aby členové skupiny měli jistotu, že každý z jejich domovské skupiny všechno pochopil a vše se naučil, a to ze všech částí textu. Členové domovské skupiny se ptají na každou nejasnost. Pokud jejich člen – expert na nejasnosti neumí odpovědět, mohou požádat celou expertní skupinu, aby problém objasnila. Pokud ani to nepomůže a skupina není vysvětlení o nic blíž, stává se takový problém předmětem dalšího studia.

Učitel musí být neustále nablízku a sledovat vývoj skupinové práce, aby včas postřehl nějaké zásadní zkreslení při přenosu informací.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jednotlivci mohou být na závěr vyzváni, aby nejrůznějšími způsoby předvedli, jak látku ovládají (písemně – formou pracovního listu; ústně – odpovědí na náhodně volené otázky či přípravou prezentace,...).

Dovednosti rozvíjené metodou skládkové učení:

- Žák zaujímá různé role ve skupině.
- Žák najde v textu podstatné informace, odliší je od vedlejších.
- Žák si vytváří vlastní strukturu získaných informací.
- Žák přetváří a propojuje informace.
- Žák si ověřuje, že informacím rozumí.
- Žák si informace vyjasňuje, klade otázky.
- Žák učí druhé.
- Žák přijímá zodpovědnost za učení druhých a za společný výsledek.
- Žák přijímá od druhých zpětnou vazbu.

(Z knihy: STEELOVÁ, Jeannie L. *Kooperativní učení*)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

POSTUP PRÁCE NA TABULI

1. Posad' se s textem, který dostaneš od paní učitelky, na své místo ve skupině.
2. Celý text si samostatně potichu pozorně přečti.
3. Poznamenej si otázky, které tě napadají při čtení tvého textu. Mysli na to, že se mají týkat vánočních tradic a zvyků.
4. Přesuň se do skupinky, ve které budete mít všichni stejný text. Společně sdílejte otázky, vyjasněte si odpovědi na ně. Porovnávejte způsoby formulací, nebojte se dobrou otázkou ocenit pochvalou.
5. Společnými silami připravte grafické shrnutí vašich textů.
6. Vrať se zpátky do své původní skupiny. Vystřídej se s ostatními členy své skupiny v prezentaci vánočních tradic „svého“ státu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Velká Británie – *Merry Christmas*

Anglický Ježíšek se jmenuje *Father Christmas* (Otec Vánoc). Nosí dlouhý oblek červené nebo zelené barvy. O Štědrém večeru chodí od domu k domu a rozdává dárky.

Děti věší punčochy na krb anebo prázdné povlaky od polštářů na rohy postelí. Ráno se probouzejí a

doufají, že právě jim tam zanechal spoustu dárků.

Ráno 25. prosince rodina společně rozbaluje dárky a poté připravují slavnostní hostinu. Ta bývá podávána přesně v poledne. Oběd se skládá z pečeného krocana s kaštanovou nádivkou se zeleninou a omáčkou. Nabídka zákusků je mnohem pestřejší: např. švestkový puding, sladké koláče nadívané kandovaným ovocem aj. Klasické vánoční cukroví, jaké známe z našich domovů, zde ale nemají.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Argentina – *Feliz Navidad*

Vzhledem k tomu, že Argentina leží na druhé polokouli než naše země, Vánoce v Argentině jsou ve znamení léta.

Argentiňané často zavěšují na stromy chomáčky bavlny, které

mají připomenout sníh, který se nachází na stromech a v lesích severní polokoule právě v období Vánoc.

Štědrovečerní večeře je v Argentině nejčastěji servírovaná v zahradách. Mezi tradiční jídla patří pečené selátko nebo pro nás exotická pečínka z páva. Pavím peřím bývá často zdoben i vánoční stůl.

Večer 6. ledna děti v Argentině dávají své pečlivě vyčištěné boty pod vánoční stromeček nebo vedle postele, aby jim Magi nadělil dárky. Ven před dům se položí snítka sena a miska s vodou. Dle pověr je to proto, aby měl kůň Magiho, dostatek jídla a pití na své pouti za Ježíškem do Betléma.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dánsko – *Glædelig Jul*

Podobně jako u nás se zde počátkem svátků objevují adventní věnce. Jejich význam je však oproti našemu odlišný. Zde čtyři svíce na adventním věnci znázorňují čtyři období lidského života a to: dětství, mládí, dospělost a stáří.

Na Štědrý večer visí téměř v každém domě dánská vlajka a často se malými státními vlaječkami zdobí i vánoční stromečky.

Tradičním jídlem je rýžový pudink, ve kterém je jedna celá mandle. Kdo najde ve

své porci tuto mandli, vyhrává malý dárek. Obvykle je to malé marcipánové prasátko.

Dalším chodem štedrovečerní večeře bývá pečený krocan či husa plněná jablky a sušenými švestkami servírovaná s červeným zelím a karamelovými bramborami. Jako zákusek se podává něco z nepřeberného množství sladkého dánského pečiva.

Po večeři Dánové obvykle tančí kolem stromečku a zpívají. Kolem desáté hodiny večerní se rozdávají vánoční dárky.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

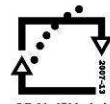
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

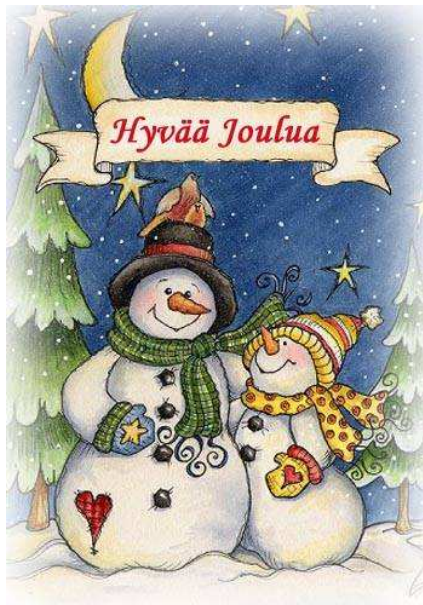
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Finsko – *Hyvaa joulua*

Ve Finsku navštěvuje děti Joulupukki, což je vánoční skřítek oděný do kozlí kůže. Finsko je jediná země, kde na Štědrý večer děti vidí postavu, která naděluje.

Na štědrý den Finové snídají rýžovou kaši a švestkový džus. Poté zdobí stromeček.

K večeri se podává klasické finské jídlo zvané Casseroles, které je z makaronů, tuřínu a mrkve. Dále se podává vařená šunka, nebo krocán a brambory.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

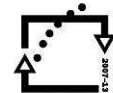
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Francie – Joyeux Noel

Vánoční čas nastává ve Francii během adventu. Svíčky zde představuje symbol znovuzrození. V této době se též užívá adventní kalendář. Má podobu papírové krabice s 24 okénky k otevření na každý den.

Mezi tradiční pokrmy patří vánoční krůta a tzv. vánoční poleno. Jedná

se o dezert polévaný čokoládou ve tvaru polínka, ve výjimečných případech se může jednat i o zmrzlinu.

Dárky ve Francii nosí Otec Vánoc (Pere Noël), starý vousatý muž se spoustou dárků pro děti. Dostává od dětí dopisy s jejich přáními a má létající saně tažené soby.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Maďarsko – *Kellemes Karacsonyi unnepek*

Vánoce začínají první Adventní nedělí, kdy se ve většině rodin na okraj stolu položí svatoštěpánský koláč, který zde musí vydržet až do Tří králů.

Pod ubrus se pokládá pár zrníček obilí a chomáček sena z poslední úrody, jako symbol vděčnosti

hospodáře a přání dobré úrody do dalšího roku.

Na Štědrý den se až do půlnoci drží přísný půst. Dárky se rozdávají ještě před štědrovečerní večeří.

Štědrovečerní večeře bývá bohatá a začíná hned po setmění nebo východem první hvězdy. Každý člen rodiny rozdělí své jablko a podělí se s ostatními na znamení toho, že jeden druhému věří a budou si vzájemně pomáhat. Následují tenké oplatky s medem a česnekem, aby si v příštím roce každý zachoval zdraví.

Potom přichází na řadu tradiční *halászlé*, tedy rybí polévka a po polévce se jí smažená ryba, nejčastěji kapr, s bramborovým salátem. Zapíjí se vínem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Itálie – *Buon Natale*

Čas Vánoc v Itálii začíná 18. prosince a končí 6. ledna na svátek Tří králů.

V Itálii se Vánoce moc neslaví, ani cukroví se nepeče.

Pod vánočním stromkem najdou italské děti téměř vždy malé jesličky.

Oslava Vánoc začíná až obědem 25. prosince. Na slavnostním stole je zpravidla pečené jehně nebo krocan. Ze sladkostí nechybí datle či fíky a také místní podoba vánočky zvaná Panettone.

Dárky nosí italským dětem čarodějnice La Befana až 7. ledna.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Německo – *Fröhliche Weihnachten*

Tradiční Vánoce v Německu jsou v mnohém podobné našim českým.

Skoro po celém Německu na Štědrý den prochází Christkind, neboli Ježíšek, který si na rozvoz dárků osedlává vítr.

V severních oblastech děti navštěvuje Weihnachtsman -

vánoční muž, který má zrzavé vousy i vlasy a dlouhý šedý plášť s kapucí. V jedné ruce má maličký nazdobený stromeček a přes rameno velký pytel s dárky.

O Vánocích se jí mnoho pokrmů z ryb, jako pečená štika, candát na roštu, plněný kapr a podobně. S oblibou se podává konšelská mísa, která se skládá z kousků vepřové pečeně, kachny, husy, krůty, uzeného masa a ze smetanových klobás. Nechybí zde ani jablečný závin a ovocný salát s likérem, který je podáván na závěr večeře. Místo klasických vánoček se v Německu pečou vánoční štoly. A nechybí ani cukroví. Nejčastěji se však dělá vaječné cukroví známé také jako marcipánové cukroví.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Norsko – God Jul

V Norsku začínají vánoční svátky Adventem. O každé neděli se zapálí na adventním věnci svíčka.

Norové na Vánoce zdobí své domy různými dřevěnými a porcelánovými figurkami, které představují skřítko Niseho, který nosí vánoční dárky. Skřítkové prý bydlí s lidmi na jejich farmách, kde dohlíží, aby vše probíhalo tak jak má. Na Štědrý večer se skřítkům dává rýžová kaše.

Dárky jsou pod stromečkem již týden před Vánoci.

K výzdobě domů také patří různé větvičky, chvojí, mech a kapradí. To proto, aby se celý dům provoněl lesem. Před práh domu se dává smrkové chvojí, které symbolizuje sílu přírody.

Zdobení stromku v domě nemá dlouhou tradici. Dříve se totiž stromky zdobily přímo v lese.

Na Štědrý den se k obědu podává kaše, ve které je ukryta mandle. Večeře je různorodá a po večeři se tančí kolem vánočního stromku. Teprve po té přijdou na řadu dárky. Zvláštností tady je naše pohádka Tři oříšky pro Popelku, která se v televizi vysílá každoročně na Štědrý den.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

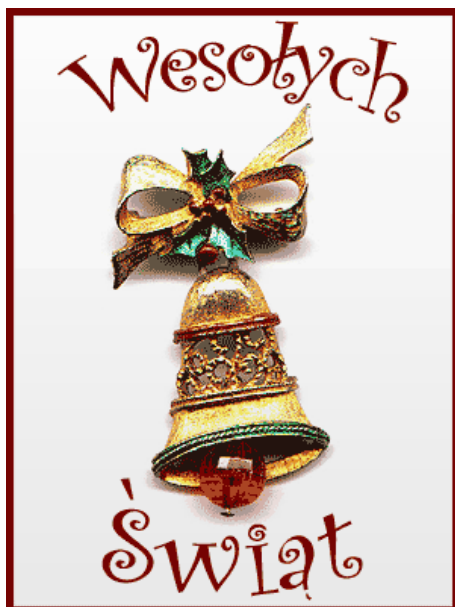
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Polsko – Wesolych Swiat Bozego Narodzenia

Vánoce začínají večer 24. prosince, když se na nebi objeví první hvězda. Dárky nosí dětem i dospělým Ježíšek nebo Andílek.

Sváteční stůl nebo i podlaha se zdobí trochou slámy, která má připomínat, že se Ježíšek narodil ve chlévě.

Na začátku štědrovečerní večeře se rodina a hosté podělí o oplatku. Je to symbol smíření a příležitost přát si všechno nejlepší. Zvykem je prostírat u štědrovečerní večeře jeden talíř s příborem navíc, pro případného hosta. Samotná večeře se skládá z dvanácti chodů

symbolizujících dvanáct měsíců v roce. Hlavní jídlo je smažený kapr a jiné jídla z ryb. Před tím se obvykle podává červený boršč s tzv. uszkami (taštičky s houbami, které připomínají tvarem uši), pak pierogi tj. taštičky se zelím a houbami, a jiná postní jídla.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ukrajina – *S Rozhdestvom Kristovym*

Na Ukrajině mají jiný kalendář než my. Proto slaví Vánoce až 7. ledna.

Na Štědrý večer lidé tvoří tzv. vertep (betlém). Betlémy jsou stavěny na veřejně přístupných místech. Obvykle před kostely anebo v kostelech.

Štědrovečerní večeře by měla obsahovat nejméně dvanáct

pokrmů. Na stole by neměla chybět Kutia, chutný dezert připravovaný z máku, pšenice, kandovaného ovoce, medu a ořechů.

Na západní Ukrajině je jeden ze symbolů Vánoc Didukh. Jedná se o svazek pšenice, či žita zformovaného do zvláštního tvaru, se čtyřma nohama a s mnoha dalšími malými svazky. Symbolizuje úspěch do nového roku.

Dětem zanechává dárky pod stromečkem Děda Mráz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

